

АНОТАЦІЯ

до наукової роботи на тему:

«Арттерапія в роботі з корекцією негативних емоційних станів осіб з інвалідністю»

Шифр: Арттерапія

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення ефективності реабілітації осіб з інвалідністю шляхом використання сучасних психологічних методів, зокрема арттерапії. Особи з інвалідністю часто стикаються з психологічними труднощами, такими як тривожність, депресія, фрустрація та агресія, що значно впливає на їхню соціальну адаптацію та загальну якість життя. Традиційні підходи до психосоціальної реабілітації не завжди враховують потреби та можливості цієї категорії осіб, тоді як арттерапія забезпечує гнучкість, інтерактивність та можливість невербального самовираження, що є особливо важливим для людей із комунікативними обмеженнями.

Мета дослідження полягала у виявленні особливостей переживання негативних емоційних станів особами з інвалідністю, а також у визначенні ефективності арттерапевтичних методів для їхньої корекції.

Об'єкт дослідження - емоційна сфера людини з інвалідністю.

Предмет дослідження - корекція негативних емоційних станів людей з інвалідністю методами арттерапії.

Завдання дослідження

1. Теоретично дослідити проблему негативних станів у осіб з інвалідністю.
2. Методологічно встановити ефективність арттерапії як інструменту роботи з особами з інвалідністю
3. Емпірично дослідити показники негативних станів у ОЗІ
4. Розробити корекційну програму і перевірити її ефективність

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові праці, присвячені вивченню можливостей арттерапії у подоланні негативних емоційних станів. Зокрема, роботи Т. Г. Іванівної, М. С. Вальдеса та А. Г.

Московкіної, які розглядали питання зниження емоційного напруження засобами творчого самовираження. У зарубіжній психології феномен негативних емоційних станів ґрунтовно досліджували З. Фрейд, А. Адлер, К.-Г. Юнг, К. Хорні, Е. Фромм, Г.-С. Салліван, Ч. Спілбергер, Р. Мей, Г. Айзенк та інші, чий концепції стали вагомим підґрунтям для аналізу емоційної сфери особистості та розробки ефективних психокорекційних підходів.

Методи дослідження, що використовуються в роботі: теоретичні методи (аналіз, синтез, узагальнення); емпіричні методи (психодіагностичні методики); математико-статистичні методи.

Емпірична база дослідження: Вінницького обласного клінічного медичного реабілітаційного центру ветеранів війни та радіаційного захисту населення м. Вінниця та реабілітаційні центри міста, що забезпечують послуги арттерапії для осіб з інвалідністю. Кількість учасників - 33 особи.

Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягає у комплексному вивченні особливостей переживання негативних емоційних станів (тривожності, депресії, фрустрації, агресії) осіб з інвалідністю та обґрунтуванні ефективності арттерапії як сучасного психокорекційного методу. Вперше розроблено й апробовано програму арттерапевтичної підтримки, що поєднує різні види творчої діяльності та сприяє зниженню рівня тривожності, депресії, агресивності, фрустрації через арттерапевтичні методи у осіб з інвалідністю.

Практичне значення дослідження полягає у можливості застосування отриманих результатів для розробки реабілітаційних програм у роботі з особами з інвалідністю. Арттерапія є доступним та ефективним методом, який може використовуватися як самостійний напрям реабілітації, так і в поєднанні з іншими психокорекційними підходами.

Апробація дослідження. За результатами дослідження було опубліковано тези у збірнику результатів роботи Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання психології та психотерапії» (15-16 травня 2025 р. у м. Вінниця) на тему «Арттерапія як метод роботи

психолога», та у збірнику результатів роботи II Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта без кордонів» (20 листопада 2025 р. у м. Вінниця) на тему «Психологічні особливості переживання негативних емоційних станів людьми з інвалідністю»

Загальна характеристика роботи: наукова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків і має загальний обсяг 48 сторінки.

Ключові слова: арттерапія, тривожність, депресія, фрустрація, агресія, психосоціальна реабілітація, особи з інвалідністю.